

Opdrachten schriftelijke taalvaardigheid

1. Zakelijk en niet-zakelijk

- Zoek twee zakelijke en twee niet-zakelijke teksten uit de krant. Geef aan waarom de teksten zakelijk en niet-zakelijk zijn. Zeg iets over inhoud en stijl. Doe de artikelen bij deze opdracht.

2. Alinea's / Argumenten

- Bedenk een standpunt. Werk die hoofdgedachte uit in drie alinea's. Elke alinea moet een kernzin bevatten. Bedenk eerst over welke deelonderwerpen (welke argumenten) je het wilt hebben. Probeer een logisch verband tussen de alinea's te leggen met behulp van signaalwoorden.

3. Inleiding-kern-slot

- Zoek vier examenteksten (bijvoorbeeld op examenbundel.nl) en

- 1) bepaal van wat voor soort inleiding er in de tekst sprake is;
- 2) bepaal welke alinea's de inleiding vormen;
- 3) omcirkel het onderwerp van de tekst (één woord);
- 4) onderstreep de zin waarin de schrijver het probleem of zijn standpunt geeft.

- Zoek vier krantenartikelen. Doe het volgende:

- 1) bepaal van wat voor soort inleiding er sprake is;
- 2) geef aan op welke manier de inleiding typografisch aangeduid is;
- 3) onderstreep het onderwerp van de tekst.

- Schrijf een pakkende inleiding. Bedenk zelf een onderwerp. Je inleiding bestaat uit twee alinea's. De eerste is bedoeld om de aandacht te trekken (kies één van de zes mogelijkheden) en de tweede is bedoeld om het onderwerp (het probleem of het standpunt) te vermelden.

- Zoek vier examenteksten (bijvoorbeeld op examenbundel.nl) en

- 1) bepaal welke alinea's de inleiding vormen;
- 2) onderstreep de conclusie of de samenvattende zin van het slot.

- Bedenk vijf uitsmijters bij de volgende onderwerpen.

- 1) Software in plaats van schoolboeken.
- 2) Discotheek- en kroegverbod voor jongeren onder de 18 jaar.
- 3) Stemrecht voor jongeren vanaf 16 jaar.
- 4) Verplichte maatschappelijke stage.
- 5) Aandacht voor de krant in de les.

Maak gebruik van spreekwoorden en gezegdes. Kijk ook eens op postbus51.nl.

4. Signaalwoorden

- Zoek vier teksten uit een krant en omcirkel de signaalwoorden. Geef aan wat de functie is van die signaalwoorden.

5. Schrijfdoelen

- Zoek van elk tekstdoel (vijf dus) een voorbeeld – dat kan een kranten- of tijdschriftartikel zijn, maar ook een fragment uit een boek. Leg daarbij uit waarom het fragment bij dat tekstdoel hoort.

6. Tekstsoorten

- Zoek van elk tekstsoort (uiteenzetting, beschouwing en betoog) een krantenartikel.

Noteer bij uiteenzetting:

* onderwerp;

* drie deelonderwerpen die in de tekst worden genoemd.

Noteer bij beschouwing

* het maatschappelijk probleem;

* twee standpunten die in de tekst worden genoemd.

Noteer bij betoog:

* het standpunt van de schrijver;

* twee argumenten die in de tekst worden genoemd.

7. Publiek

- maak een schema waarin je alle dagbladen (gratis en niet-gratis) opneemt. Omschrijf het publiek van die kranten en leg uit waarom je dat denkt.

- Zoek vier krantenartikelen uit verschillende dagbladen. Beschrijf Publiek en onderstreep de woorden die volgens jou bij dat publiek thuishoren.

- Bedenk welke kranten, tijdschriften, televisieprogramma's hetzelfde onderwerp hebben, maar toch een andere doelgroep (ander publiek) voor ogen hebben.

Bijvoorbeeld:

* Journaal ↔ Jeugdjournaal

* Oor ↔ Hitkrant

* Libelle ↔ Yes

* Quest ↔ Kijk

Beschrijf de opvallendste verschillen.

8. Standpunten

- Zoek vijf standpunten en toets deze aan de eisen. Herformuleer de standpunten zodat ze voldoen aan alle eisen.

- Zoek vijf columns of redactionele stukken en onderstreep daarin het standpunt van de schrijver.

- Zoek in de krant vijf actuele onderwerpen en formuleer daarbij jouw standpunt. Denk aan de eisen.

9. Argumenten

- Zoek een betoog, debat, discussie (zie bronnen). Noteer het standpunt en noteer drie argumenten voor het standpunt. Geef aan of dit objectieve of subjectieve argumenten zijn.

- Zoek drie onderwerpen (uit de media) die maatschappelijke problemen zijn. Noteer bij elk onderwerp twee objectieve en twee subjectieve argumenten.

- Kies een onderwerp en noteer bij dat onderwerp negen argumenten - van elk type argument één (de argumenten die je bedenkt hoeven niet op waarheid te berusten, maar moeten wel geloofwaardig zijn).

10. Opbouw uiteenzettingen

- Schrijf een uiteenzetting.

11. Opbouw beschouwingen

- Schrijf een beschouwing.

12. Opbouw betogen

- Schrijf een betoog.

13. Leesstrategieën

- Zoek een recente examentekst en doe het volgende:

- 1) Lees de tekst oriënterend en noteer in een woord het onderwerp van de zin.
- 2) Lees de tekst globaal en noteer de deelonderwerpen die aan bod komen in de tekst (ongeveer 5).
- 3) Lees de tekst intensief en noteer de hoofdgedachte (in één zin) en formuleer vijf kernzinnen (noteer daarbij ook de alinea waar je die gevonden hebt).

16. Onderwerp en informatie verzamelen

- Bedenk een onderwerp. Verzamel informatie over dit onderwerp door gebruik te maken van drie **verschillende** bronnen. Vermeld de drie bronnen in een nette, overzichtelijke bronvermelding. Geef ook de kopieën, prints of anders.

17. Betrouwbaarheid internet

- Bedenk een actueel onderwerp dat je zou kunnen gebruiken voor een beschouwing of een betoog (dus met meningen). Ga googlen en print vijf bronnen. Nummer deze bronnen en vul voor de vijf bronnen het volgende schema in:

- 1) Wat is het internetadres van de site?
- 2) Welke organisatie zit achter de site?
- 3) Welke persoon kun je benaderen over de informatie (staat een schrijver vermeld)?
- 4) Wanneer is de informatie op het internet geplaatst?
- 5) Is de informatie helemaal nieuw voor je of kwam de informatie je enigszins bekend voor?
- 6) Staan er links naar andere sites of andere bronvermeldingen?
- 7) Hoe typeer je de tekststijl?
- 8) Conclusie: is de informatie betrouwbaar? Geef een cijfer (op de schaal van 1 tot 5 waarbij 1 onbetrouwbaar is).

18. Googlen

- Bedenk een onderwerp voor een tekst. Bedenk drie termen die je in een zoekmachine kunt gebruiken om meer informatie te vinden over dit onderwerp. Gebruik deze drie termen bij verschillende zoekmachines (bijvoorbeeld Google.com, Zoeken.nl, Altavista.com). Kijk op studiehuis.net/bronnen voor meer zoekmachines. Noteer de eerste drie resultaten en vergelijk dit met de resultaten van andere zoekmachines. Wat is je conclusie (denk aan relevantie, betrouwbaarheid, meeste resultaten, enz.)?